

Retoryka i pieniądze

Rhetoric and Money

6 (3) 2019 EDITOR: AGNIESZKA KAMPKA

SPRAWOZDANIE/REPORT

MARTYNA BIENIEK

KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI JANA PAWŁA II
m.bieniek.bieniek@gmail.com

Sprawozdanie/Report: IX Ogólnopolska Konferencja Retoryczna *Retoryka w dialogu – dialog w retoryce*, 20-21.05.2019, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Lublin

License

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 international (CC BY 4.0). The content of the license is available at <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

MARTYNA BIENIEK

KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI JANA PAWŁA II
m.bieniek.bieniek@gmail.com

Sprawozdanie/Report: IX Ogólnopolska Konferencja Retoryczna *Retoryka w dialogu – dialog w retoryce*, 20-21.05.2019, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Lublin

W dniach 20 – 21 maja 2019 r. odbyła się IX Ogólnopolska Konferencja Retoryczna zatytułowana „Retoryka w dialogu – dialog w retoryce”, zorganizowana przez Koło Naukowe Studentów Retoryki Stosowanej oraz Katedrę Retoryki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Tradycyjnie odbywa się ona w Domu Pracy Twórczej KUL „Rajchertówka” w Kazimierzu Dolnym. Na konferencję przybyli przedstawiciele różnych ośrodków uniwersyteckich, m. in. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Wrocławskiego i Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie.

Konferencja poświęcona była zagadnieniom związanym z szeroko rozumianą retoryką, która przejawia się we wszelkiego typu formach dialogowych. Badanie dialogu, jako rozpowszechnionego rodzaju komunikacji, jest w perspektywie teorii retoryki konieczne, ponieważ umożliwia nam poznanie i zrozumienie współczesnego języka komunikacji społecznej.

Celem konferencji była analiza oraz wymiana spostrzeżeń na temat retorycznych zagadnień w formach dialogowych oraz we współczesnym dyskursie ogólnym. Konferencja służyła wymianie doświadczeń oraz przedstawieniu wyników badań naukowych młodych przedstawicieli środowiska akademickiego. Umożliwiła im także nabycie doświadczenia w zakresie wystąpień publicznych i prezentacji wyników badań. Tematy poruszane przez prelegentów to: współczesne obszary dyskursu medialnego, dialog polityczny i polityzacja mediów, komunikacja w Internecie, dyskurs w nowych mediach, public relations i jego przejawy językowe w przestrzeni medialnej, środki komunikacji sieciowej oraz ich rola, dyskurs tożsamościowy – mowa nienawiści w medium elektronicznym.

Konferencję otworzyła Joanna Gruszka (była Prezes Koła Naukowego Studentów Retoryki Stosowanej KUL), która krótko przywitała uczestników oraz wprowadziła w zakres tematyczny tegorocznej konferencji. Następnie rozpoczął się pierwszy

panel, podczas którego mogliśmy wysłuchać wystąpień doktorantów Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Pierwsze wystąpienie, zatytułowane *Dialog w komunikacji międzyludzkiej*, przygotowała Natalia Gondek (KUL) – było to ogólne wprowadzenie w temat oraz przybliżenie zakresu językowego pojęcia „dyskurs”, wskazanie różnych rodzajów dialogu oraz próba odpowiedzi na pytanie: dlaczego pełni on tak ważną funkcję w kontaktach międzyludzkich? Następnie wysłuchaliśmy wystąpienia Aleksandry Kozłowskiej (KUL) pt. *Dialogowość jako cecha stylu popularnonaukowego*, która omówiła jedną z reprezentacji dialogu, jaką jest jego obecność w stylu popularnonaukowym. Przedstawiła przykłady, które świadczą o tym, że rozumienie dialogu ciągle się zmienia i aktualnie można uznać, że komentarze umieszczane w Internecie są pewną jego formą – pomimo tego, że do tradycyjnie rozumianej rozmowy nie dochodzi. Kolejnym prelegentem był Paweł Ciszek (KUL), który wystąpił z tematem pt. *Rynek pracy czy pracownika? Budowanie wizerunku kandydata w procesie rekrutacyjnym*. Prelegent wykazał, że przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej jest także pewną formą dialogu. Zaznaczył, że jest to głównie dialog wewnętrzny, przeprowadzany z samym sobą w formie przygotowania do rozmowy. Od jego jakości zależy, czy potencjalny pracodawca przyjmie nas do pracy. Taka wewnętrzna rozmowa pozwala na dobre przygotowanie się do spotkania, poznanie swoich oczekiwań oraz zrozumienie własnych potrzeb.

Ostatnią prelegentką pierwszego panelu była Martyna Bieniek (KUL), która przedstawiła w referacie *Funkcjonowanie ramy „surowego ojca” w dyskursie politycznym w ujęciu G. Lakoffa* wybrane zagadnienia związane z dyskursem polityki. Na początku dokonała rozróżnienia pomiędzy dyskursem polityki a dyskursem politycznym. Następnie opisała, czym jest *framing* oraz jak funkcjonuje rama „surowego ojca”, stworzona przez George’a Lakoffa na potrzeby podsumowania amerykańskiej polityki.

Po krótkiej przerwie, podczas której kontynuowano dyskusję rozpoczętą jeszcze podczas wystąpień prelegentów, rozpoczął się drugi panel, który otworzył Jacek Czerwiński (UMCS) wystąpieniem pt. *Narzędzia retoryki, jako rozwiązanie problemu badań jakościowych w Big Data? Analiza portalu Twitter*. Podczas tego wystąpienia mogliśmy prześledzić, jak jedna aplikacja jest w stanie zanalizować hasła, słowa pojawiające się na takim portalu jak Twitter. Prelegent poddał analizie tweety prezydenta Donalda Trumpa podczas kampanii wyborczej w USA w 2016 roku. Próba takiej analizy wykazała, że potrzebne są narzędzia, które pozwoliłyby na lepsze zrozumienie tematu oraz pogłębienie danych otrzymanych podczas analizy. Prelegent wysunął propozycję, aby takim narzędziem uczynić retorykę, która posiada idealne zasoby do tego typu badań. Następnie wystąpiły

Elżbieta Kiergiet-Szkutnik (KUL) oraz Agata Węglińska (Uniwersytet Otwarty KUL), które podczas wystąpienia pt. *Czy potrafimy komunikować się z digitalnymi tubylcami?* próbowały odpowiedzieć na pytanie zawarte w temacie. To wystąpienie było podzielone na dwie części – podczas pierwszej z nich dowiedzieliśmy się, kim są „digitalni tubylcy” i czym różnią się od innych osób. Prelegentki wyjaśniły pojęcia związane ze współczesną komunikacją oraz wskazały na różnice pomiędzy dorosłymi, którzy uczyli się korzystać ze wszelkiego rodzaju nowinek technologicznych a dziećmi, dla których technologie są częścią zastanej rzeczywistości. Następnie odbyła się część praktyczna, podczas której sześć wybranych osób miało porozumieć się ze sobą i znaleźć brakujący element spośród tych, które dostały. Utrudnieniem w pracy warsztatowej był fakt, że wszyscy mieli zasłonięte oczy. To zadanie pokazało, że komunikacja w warunkach deprywacji zmysłów jest silnie zaburzona i trudno porozumieć się wówczas na przykład przedstawicielom różnych pokoleń.

Po dłuższej przerwie obiadowej, która również zaowocowała kularowymi dyskusjami na temat poruszonych zagadnień, rozpoczął się trzeci panel konferencji. Pierwszym prelegentem był Łukasz Sarowski (KUL), który podczas swojego wystąpienia pt. *Interakcja człowiek-robot w perspektywie teorii afordancji*, przybliżył zebranym zagadnienie coraz częstszego traktowania robotów jako jednostek, które według części społeczeństwa powinny mieć swoje prawa. W perspektywie teorii afordancji przedstawił wpływ relacji między człowiekiem a robotem na rzeczywistość. Kolejnym prelegentem był Marian Kryk (KUL), który przedstawił referat pt. *Status sprawy a debata publiczna. Czy możemy się dzisiaj porozumieć?* Podczas tego wystąpienia zaznaczono różnice pomiędzy definicyjnym rozumieniem dyskursu, a jego aktualnymi realizacjami. Trzecim prelegentem był Franciszek Wróbel (KUL), który podjął się analizy zjawiska *Mediatyzacji życia rodzinnego i jej społecznych konsekwencji*, wskazując na konsekwencje faktu nasycenia mediami życia rodzinnego kosztem czasu, który członkowie rodzin mogliby spędzać wspólnie. Prelegent zauważył, że oddanie się rozrywkom interaktywnym sprawia, że przestajemy ze sobą rozmawiać, co doprowadza do zamknięcia się na innych ludzi. Ostatnią prelegentką, występującą podczas tego panelu, była Patrycja Koziół (KUL), która przedstawiła swoje rozważania na temat pt. *Dialog z adolescentem*. Podczas swojego wystąpienia wyróżniła siedem głównych trudności, które pojawiają się podczas próby rozmowy z dzieckiem na poziomie partnerskim.

Ostatni panel rozpoczął się od wystąpienia Anny Sędlak (KUL), która omówiła *Wybrane aspekty mowy nienawiści w mediach społecznościowych*. Prelegentka zaczęła swoje wystąpienie od rozróżnienia pojęć: mowa nienawiści oraz hejt, następnie przytoczyła przykłady dotyczące obu tych terminów. Przedstawiła także

schemat eskalacji agresji, która zazwyczaj zaczyna się od przemocy słownej, aby w punkcie kulminacyjnym przejść do przemocy fizycznej. Pokazała także, że w Internecie dochodzi do bardzo nasilonej agresji słownej, która może wynikać m.in. z braku reakcji na tego typu zachowania. Kolejną prelegentką była Joanna Gruszka (KUL), której tytuł wystąpienia brzmiał: *Polska debata sejmowa – czy to jeszcze dialog?*. Przemówienie to dotyczyło refleksji nad tym, czy posiedzenia komisji sejmowych przygotowujących ostatecznie brzmiące ustawy, można uznać za przykład zaniku dialogu w polskiej polityce. Prelegentka przytoczyła różne przykłady z zakresu działalności komisji oraz pokazała, że w konsekwencji braku jakichkolwiek formalnych zasad, które obowiązywałyby na tego typu spotkaniach, nie można mówić o możliwości porozumienia. Stwierdziła także, że aktualnie debaty sejmowe nie służą dialogowi, gdyż ich nadrzędnym celem nie jest wysłuchanie tego, co inni mają do powiedzenia. Brak zasad podczas wystąpień posłów jest jednym z problemów, innym jest to, że posłowie zdają się nie mieć żadnej wiedzy na temat zasad dobrego wystąpienia. Ostatnim prelegentem, który zamykał obrady konferencji, był Wojciech Stachyra (UMCS), który podczas swojego wystąpienia pt. *Retoryka oficjalna jako element komunikacji strategicznej w stosunkach międzynarodowych: przykład Chin i USA*, przedstawił bardzo ciekawe wnioski dotyczące prowadzenia dialogu międzynarodowego pomiędzy tymi mocarstwami.

Konferencja zakończyła się krótkim podsumowaniem doktora habilitowanego Pawła Gondka (KUL), który wskazał, że prelegenci świetnie poradzili sobie z kwestią połączenia indywidualnych zainteresowań badawczych z zagadnieniem dialogu. Zauważył także, że tematy poruszane przez występujących były bardzo interesujące, a ich opracowanie wskazuje na fakt, że retoryka żyje i stanowi cenną perspektywę przy analizie najróżniejszych zagadnień. Kolejna edycja Ogólnopolskiej Konferencji Retorycznej zaplanowana jest na przyszły rok.